

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos példány egyszeri hirdetésnél 9 kr., többszöri hirdetésnél 7 kr. — Hivatalos hirdetéseknek minden szöveg 2 kr. — Bélyegdíj 30 kr. Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: ELES KÁROLY.		A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.	
Egész évre	4 frt.	A kiadók neveiben: Lukonich Gábor dr.		Előfizetési pénzek Darnay Kálmánhoz , a kiadó hivatal főnökéhez küldendők.	
Fél évre	2 frt.	Bárdi György dr. Darnay Kálmán.		Kéziratokat nem küldünk vissza.	
Negyed évre	1 frt.				
Egyes szám ára 10 kr.					

Mit beszélnek a fák?

Járásunknak van egy jómódu, jó erkölcsű és józan életű községe: Zala Mihályfa. Ez a község széles uccáját mindkét felől gyümölcsfákkal ültette be. A gondosan ültetett fák megeredtek, meglombosodtak, egy-két év múlva meg is erősödnek. Ezek a fasorok gyönyörűsége lesznek annak a községnek és büszke lehet rájuk a falunak minden lakosa.

Ugyan mit beszélnek ezeknek a gyümölcsfáknak susogó lombjai?

Azt beszélik, hogy Zala-Mihályfa községnek valóban érdemes előjárósága van, akinek van érzéke arra, hogy a községnek és ennek lakosainak javára üdvösen munkálkodjék, aki nem zárja el fülét, nem húnyja be szemét az üdvös eszmék előtt, hanem azokat meghallgatja, megszívleli és meg is valósítja.

Tisztelettel adózunk Zala-Mihályfa község vezető embereinek. A tiszteletből azonban rész illeti a község lakosait is, akik ritka egyértelműséggel karolták föl az előjárók munkáját, segítettek azt megvalósítani, azután pedig meleg szeretettel védték és ápolták az uccára ültetett gyümölcsfákat és azokat minden veszedelem ellen, ember, állat, időjárás pusztításaival szemben megőrizték, megvédelmezték. Olyan jó gondjukat viselték, mintha mindegyik házigazdának saját vetése, ültetése, nemesítése, mintha saját édes magzata lett volna.

Hát ez mindenestre szép bizonyítéka

annak a közérzetnek, amely nevezett község lakosait áthatja. Istennek áldása nem is maradhat el e községről. Azok a gyümölcsfák a tavasszal rakva lesznek virággal és mind-egyik fa mint egy-egy gyönyörű bokréta fogja díszíteni a falut, illatos virágaikat fölkeresik a szorgalmas méhek s miközben a méznek valót gyűjtik, a falunak dicséretét zengik, döngicsélik. És nyáron át és őszen keresztül is gyönyörűsége lesznek a szemnek, a szívnek azok a hamvas gyümölcsök, amelyek lemosolyognak majd a zöldelő lombok közül.

A mihályfaiaknak a gyümölcsfái azt beszélik a többi községeknél: Ime, itt a jó példa, kövessétek!

Azok a gyümölcsfák nem csupán a községet díszítik, nem csupán némi hasznot hoznak, hanem egyebet is beszélnek. Intik a népet arra, hogy a fát szersse, megbecsülje és ültesse, ápolja, szaporítsa maga is. Ültesse udvarába, kertjébe, szántóföldjének végére. Ezzel a gyümölcsfák nevelésének föllendítésére buzdítanak, a gazdának házanépét tavasztól-tavaszig gyümölcseivel látják el és kevesebb kiadásba kerül a mindennapi étel. Sőt a gyümölcsből a piacra is kerül, pénzbel belőle a gazda s mindjárt jobban futja az adóra, a ruházatra, a háztartásra és egyebekre. Így azután télen át nem szorulunk rá a stájer parasztnak silány fűzfá-almájára, nem adunk érte drága pénzt, mert magunknak sokkal értékesebb, zamatosabb gyümölcsünk lesz.

Ekképpen fontos közgazdasági érdekek szószólói a Mihályfa községnek uccára ültetett fái.

De még egyébről is beszélnek azok a fák! Jelképei erkölcsi érdekeknek is. A községben ültetett fák, ezeknek egyakarattal való ápolása és védelme fejlesztik a lakosokban a közszellemet, az összetartozás és együtt-tartás érzületét. Megtanítanak arra az elvre, hogy egy mindnyájáért és mindnyája egyért. Szívesen segítik egymást magánügyeikben is és vállvetve törekednek a közös érdekek előmozdításán, a közjó előbbrevitelén, amiből előny és haszon áramlik a község egyes lakosaira is. Így fejlődik bizonyos munkáló közszellem s ennek üdvös következménye meg fog látszani az egyes házak népén és az egész községen. Iparkodás fogja jellemezni az ilyen községnek minden egyes lakosát, aminek nyomában jólét és áldás fakad.

És megjavulnak a népnek erkölcsi is. Aki a virágot szereti rossz ember nem lehet. És az sem lehet, aki a fákat szereti. Azoknak a községben ültetett fáknak szeretete egyéb nemes és gyöngéd érzelmeket is fölkel a szívben. Nevelőleg hat a gyermekre, az ifjura és a felnőtt emberre. Kívül a szív-ből a durvaságot, a szeretetlenséget. Az egymással való érintkezésben barátságos előzékeny hangot honosít meg. Megtanít egymásnak és a közvagyonnak becsülésére és tiszteletben való tartására. És midőn javulnak a közérkölcök, üresek lesznek a koresmák, a pálinkák.

Húzd rá cigány...

Húzd rá cigány sirva-rivó
Leghűsabb nőfádat,
Lelkem is sír, elszerették
Drága szép babánat
Zongorából búskesergőn,
Olyan hangot csalj ki,
Milyet lelkem éjjel, nappal
Utána sóhajt ki.

Ha rátalálsz hegedűben
Sóhajom hangjára,
Odaállunk rozmaringos,
Rózsás ablakába:
Addig húzod, sóhajtásom
Addig sír feléje,
Hogy visszatér hű babája
Szerető keblére.

Minke Béla.

Noémi.

— A SÜMEG és VIDÉKE eredeti tárcaja —

Rendkívül érdekes bűnper foglalkoztatta nemrég a pestvidéki kir. törvényszéket. Egy meglehetősen dráma, melynek elbukott hősnője a törvénylátó urakhoz fordult, kérve, hogy büntessék meg szigorúan egykori ideálját, aki őt könnyörtelenül a gyalázatba taszította.

Lakik Tétényben egy szegény özvegy asszony, aki keserves munkával szerzi meg mindennapi kenyerét, de sokáig boldognak érezte magát, mert megbecsülhetetlen, drága kincset birt leányában, az alig tizenhat esztendő Noémi-ben. Jókendő, pajzán teremtés volt, aki csak hűrből ismerte a bánatot, a szenvedést. Szépsé-

gének messzire híre ment, sokan megbámulták hosszan leonuló szőke haját és tüzes, fekete szemét. Nem egy fiatal ember kérte meg kezét, de ő csak nem akarta odahagyni özvegy édes anyját, akit a rajongásig szeretett.

Az egyszerű, de boldog családi életnek nemsokára egyszerre vége szakadt. Egy napon a déli vasút egyik jobbmodu kocsivezetője állított be az özvegy asszonyhoz és kerekken kijelentette, hogy halálosan szerelmes Noémibe, nélküle élni nem tudna. A tétényi pályaudvaron látta egynehányszor a leánykát s csak nem tudja őt elfelejteni. Mindig csak ő van az eszébe, ha ébren van, ha álmodik s azért szépen megkéri az özvegy asszonyt: adná neki a leányát. Van ám egykeves vagyunkája és kényelmesen megélhetnek.

Az özvegynek megtetszett az őszinte fiatal ember. Sokszor gondolt ő arra, hogy milyen jó volna, ha — mielőtt szeméit lecsukná — leányának nyugodt, jó életet biztosíthatna. Beszélgette Noémit, elmondta neki, hogy mit kíván a konduktőr és hozzátette, hogy ő nem volna ellene a házasságnak.

A piruló leányka nem adott határozott feleletet s mikor a fiatal ember megszólította, szegyenkezve kifutott a szobából.

A kocsivezető másnap, harmadnap újra ott volt a szegényes viskóban és lassan-lassan elbolondította az ártatlan leányka fejét. Két hét múlva már epedve várta udvarlóját, később már szemrehányást tett neki, ha egyszer-kétszer elmaradt; szóval örömmel nyújtotta kezét a konduktőrnek. Megtartották az eljegyzést. Az özvegy asszony kitett magáért; nagy lakomát csapott. Leölte egyetlen pulykáját, megtakarított filléreit jó borokra költötte, aztán egy-két jó ismerőst is meghívta a lakomára.

Természetes, hogy a vőlegény a vacsora után ott maradt a házban és mivel az özvegy nem sokat adott az etiketre, azt sem vette rossz néven, ha leánya és a vőlegény — mintha már megvolnának esküdve — csak úgy *kettecskén* maradtak.

A vőlegény korán reggel feljött a fővárosba, ám alig esteledett, már jegyese karjai közt volt, aki kimondhatatlanul boldognak érezte magát. Es ez így ment nap-nap után. A fiatal ember el-elbeszélgette Noéminek hajmeresztő vasúti kalandjait, elábrándoztak a szép jövőről, midőn mint férj és feleség boldogan, meglegedetten fognak élni a fővárosban. Néha-néha felhívják majd magukhoz az özvegyet is, ellátogatnak a színházba, aztán — ami fő — sokat fognak majd utazni. Hiszen *vasutasok* lesznek és azoknak olesó az utazás. Noémi úgy örült, ha vőlegénye erről a rózsás szép jövőről beszélgetett vele.

Egy napon aztán elmaradt a vőlegény. Nem jött egy, két, három napig, nem jött többé sohasem. Hasztalan írogatott Noémi szemrehányó leveleket, hasztalan sirt, epekedett, a vőlegény nem mutatta magát. Hátba beteg? gondolta a jó özvegy asszony és elhatározta, hogy felrándul a fővárosba és felkeresi a kocsivezetőt. Noémi minden áron vele akart menni, de hát kire maradna a ház; ki fejné meg naponként a Riska tehenet; ki etetné Noémi galambjait? . . .

Egyedül jött fel az özvegy és bizony nem volt kedve visszamenni Téténybe. Mert olyan híreket hallott a vőlegényről, amelyek kétségbe ejtették. Hogy az a kocsivezető nős ember, sőt három gyermeke is van. És feleségének a tétényi kézfogóról még csak sejtelmé sincs.

A jó asszonynak majd hogy meg nem szakadt a szíve, mikor e hírek valóságáról meggyőződött. Mit mond majd Noéminek? Nem

kás butikok, telve a templomok. Nem fordulnak elő kihágások a közrend és közvagyon, a magánélet és magántulajdon ellen.

Ezt beszélnek azok a gyümölcsfák, csak legyenek az egyes községeknek olyan vezetőemberei, akik a fák beszédét megértik és követni fogják. Ehhez pedig egyéb sem kell, mint meleg szív, a nép érdekeiért buzgó lélek és a kellő jóakarát. Ezekkel egy-egy Boldogházi lehet teremteni ezen az istenáldotta földön, munkás, becsületes, törekvő néppel, amely az anyagi jólétnek, a szellemi fölvilágosultságnak és az erkölcsi emelkedettségnek jéleit árulja el minden téren.

Ezeket sugják nekem a Zala-Mihályfa községnek uccájára ültetett gyümölcsfák.

Elmondottam üdvös példát, okuljatok belőle és kövessétek!

Tisztességtelen verseny.

A legszebb elvek, sajnos, az életben gyakran hasznavehetetlennek bizonyulnak. Teóriában, elméletben egy-egy elv, egy-egy tétel oly egyszerűnek, világosnak és természetesen látszik, hogy azt hisszük, a gyakorlat csak megerősítheti ezt a véleményt. Amikor azonban arra kerül a dolog, hogy testet öltson az ige, akkor jönnek a zavarok. Embert gonoszság, természeti erők mind közre játszanak ebben is ilyenkor szomorúan konstatáljuk, hogy az elméletek — akármilyen szépek is — nagyon keveset érnek. Ilyenkor azután, kelleetlenül bár, de megalkuszunk a körülményekkel, ilyenkor jó az opportunizmus és engedve az elvekből annyit, amennyit kénytelenek vagyunk, igyekszünk belőlük fentartani annyit, amennyit lehet.

Minden nemzet-gazdának ideálja a szabad kereskedelem rendszere. És ige mégis azt látjuk, hogy minden állam vámvonalakkal korlátozza ezt, minden ország valóságos kínai fallal veszi körül magát és féltékenyen óvja iparának, mezőgazdaságának gyenge fáját a szabad kereskedelem hatalmas, viharos szelétől. És jól van ez így. Valamint jól van az is, hogy újabbban a szabad versenyt igyekoznek némileg korlátozni. Tulajdonképpen nem is a szabad versenynek a korlátozása az, csak elpusztítása a szabad verseny kinövésének.

Kétségtelen dolog, hogy egyedül a szabad verseny biztosítja a kereskedelem és az ipar virágzását. A céheknek, a középkori előjogoknak a megszüntetése lendítette fel a gazdasági életet és a fejlődés csakis ezen az alapon maradt állandó. Mindenkinél jogában van iparának vagy kereskedésének fellendítésére olyan eszközöket használni, amilyent neki tetszik, amilyent jónak lát: ezt megköveteli a szabad verseny elve. És jogában van bárkinek felhasználni a modern kereskedés leghatalmasabb fegyverének: a reklámnak bármilyen formáját. Ha valaki az egész gyalogútrót beragasztja vörös hirdetésekkel: jól van. Ha valaki a felhőkre vetíti áru-

fogja-e szegénykét megölni a borzasztó újság? Szomorúan, kisirt szemekkel tért vissza, kiné- letlenül feldult otthonába.

Noémi türelmetlenül várt reá és amint meglátta édesanyját, hirtelen zokogásban tört ki. Oh, mert bizonyos, hogy rossz hírrel jön.

— Meghalt, ugy-e?

— Rosszabb annál: megcsalt!

És magához ölelte a letört virágot, ő is keservesen sirni kezdett.

— Oh édes Istenem! Én vagyok az oka mindennek! . . .

Egyszerű, de mélyen megható történet. Az ügy odakerült a pestvidéki kir. törvényszék elé, ahol család miatt fogták bűnperbe a szivtelen konduktort. De hát mit tehet a törvényszék? A törvénylátó urak köve vannak a rideg paragrafusokhoz és ki kellett mondaniok, hogy a csábító nem vonható büntetőjogi felelősségre. Mert törvényeink értelmében a házassági ígret még nem család s minthogy a konduktor anyagi kárt sem az özvegynek, sem leányának nem okozott: az eljárást megszüntette. A kir. táblához került az ügy, s a tábla másképp fogta fel a dolgot. Igaz, hogy a házassági ígret magában véve még nem család, csakhogy a jelen esetben fenforog az anyagi kár, mert a szegény özvegy asszony az eljegyzéskor nagy lakomát csapott, aztán valahányszor ellátogatott hozzá a vádolt, megvendégelte őt. És család miatt elrendelte a bűnvádi vizsgálatot a szivtelen csábító ellen.

... A letört virág pedig napról-napra hervad. Most már nemcsak hírből ismeri a bűn- alet, a szenvedést!

Szegény Noémi!

Gutius.

nak a dicséretét: jól van. Ez ellen senkinek sem lehet kifogása. De ha valaki valótlan dolgokat mond hirdetésében, ha — magyarul megmondva — hazudik a reklámjában, az már nem jól van. Itt igenis jogában van az államnak, a társadalomnak közbelépni.

Jól tette tehát a kereskedelemügyi miniszter, a mikor rövid idővel ezelőtt elrendelte, hogy a valótlanokat tartalmazó hirdetések az ipar-törvény értelmében a tisztességtelen verseny körébe tartozóknak kell tekinteni és büntetéssel kell sújtani. Helyes ez az intézkedés és pedig mind a kereskedők, a tisztességes kereskedők, mind a közönség szempontjából.

Mert igenis a közönségnek szüksége van arra, hogy megvédjék a becsapások ellen. A közönség hiszékeny, nem jár utána annak, hogy igaz-e az, amit olvas, nem tudakozódik, olyan-e tényleg az, amit vesz, mind a milyenek hirdeté- tek, hanem vásárol jámbor hívással és csak mikor már elköltötte a pénzét, akkor látja, hogy becsapták.

De még a közegészség szempontjából is szükséges a megszorítás. Az élelmi szerek, ruhá- zati cikkek esetleg rosszak, hamisítottak és a közönség megveszi őket drága pénzen, mert jóknak, hasznosaknak olvasta. Már pedig ez nem maradhat így. Jogos és helyes dolog, hogy az, aki becsapja a közönséget, az bünhődjék. És viszont boldoguljanak a tisztességes keres- kedők.

Mert ezt a rendeletet bizonyára senki sem fogja a kereskedők ellen irányulónak tekinteni. Hiszen a kereskedelmi kamara üdvösnek és kívánatosnak mondotta és valóban a tisztességes kereskedők érdeke kívánja meg első sorban ezt az intézkedést.

Mert a szemérmetlen, hazug reklam legin- kább a tisztességes kereskedőknek árt, akiknek az üzlete esetleg pang, mert néhány konkurens hazug hirdetésével elvonja a vásárló közönséget. És míg ők jó áruikon nem tudnak tudni, addig amazok vigan sózzák a közönség nyakába silány portékájukat. A tisztességes kereskedők érdeke tehát, hogy az ilyen tisztességtelen verseny megakadályoztassék. Épen így büntetni kellene azokat a hirdetések, amelyek a konkurrens áruit becsmériik, rossznak mondják. Ez azonban kényes kérdés, mert itt a perfidia néha burkolt, nem világos és lelkiismeretes vizs- galat után szabad csak a vétkességet kimondani.

Annyi bizonyos, hogy a tisztességtelen ver- seny büntetéséről szóló rendeletet épen a ke- reskedők érdekében adta ki a miniszter és hogy tisztességes kereskedőinknek hasznára válik ez az intézkedés.

A szabad versenyt sem korlátozza lénye- gében, legfeljebb egy kinövését metszi le. A sza- bad verseny ezután épen úgy pezsgethet, mind eddig és a hatóságok oktanul bizonyára senkit sem fognak zaklatni.

Hogy azonban a tisztességtelen versenyt, ekként büntetik, annál inkább kívánatos, hogy a tisztességes verseny meginduljon. A mi ke- reskedők nem elég élelmesok, nem elég mozgéko- nyak. Az egész Balkán nyitva áll előttünk és ige, magyar kereskedő alig teszi be a lábát oda. Pedig óriási nyereséggel járna, ha ott sikerülne magyar termékeknek piacot szerezni.

És itthon is, Magyarországon van a keres- kedésnek néhány ága, amelyben csupa külföldi ér el sikert és szerez pénzt.

Magyarország most földmivelő állam. Rövid idő múlva iparállam lesz. De csak úgy lehet, ha kereskedőink ügyesek, vállalkozó szelleműek és megküzdének az akadályokkal. Mert akadály sok van, az igaz, de ha az angol kereskedők meg tudták hódítani Indiát hazájuknak, akkor a magyar kereskedők legalább elősegíthetik Magyarországot fejlődését Hiszen a körülmények, a viszonyok sok tekintetben segítségükre vannak és hazánk gazdasági jövője biztató.

Csak élelmesek legyenek a kereskedőink. Fel lehet használni minden eszközt, — amely tisztességes. A tisztességtelen versenyt megvetjük és bünteti a törvény, a tisztességes versenynek, akármilyen pezsgő, akármilyen nagyszabású is, örülünk és benne látjuk azt az eszközt, amely Magyarország gazdasági függetlenségét meg fogja szerezni.

Magyar kereskedők, fel tehát — a tisztés- séges versenyre.!!

A tanítói munka jutalma.

A tanítói hivatal fölötté fontos, mert a ta- nitó feladata az ifjú nemzedék részére a művelt- ség menyországának kapuját megnyitni. Az utó- kor boldogsága a tanítók működésének helyes irányától függ, amiért is felelőssége igen nagy. A tanító az emberi kötelemeknek legnehezebb részét vállalja magára: a lélek, a szív, a test ápolását. El kell valaha ismerni azt is, hogy az állami élet feladatai közül nem a legkönnyebbik az, mely hivatásuknál fogva a tanítóknak jut osztályrészül. E szolgálat feltétlen odaadást, ha- tártalan köteleltségűdást és óriási munkabírást

követel, ergo rászolgál keservesen arra a falat kenyérré, amit az állam vagy egyes felekezeti neki nyújt. És mégis megesik, hogy esetről-esetre megsértik a tanítót holmi diktatori rendszabá- lyokkal, az intézet belügyeibe való önkényeszerű belemélyezés, a tanítás és fogyelmezés kicsiny- ségeibe való avatkozás, a károsítás nélkül tel- jesíthető személyes kívánatok figyelmen kívül való hagyása, lealjasító bánásmód által. Az utóbbi — hogy csak egy példára hivatkozzunk — min- den ok nélkül kiadott rendelkezések, melyek olykor parancsokban nyilvánulnak.

A tanítói állás, valjon fontosabb-e a hit- községi jegyzőségi állásnál? Szerintem igen! A tanító a szellemi foglalkozásbeliekhez tarto- zik. Neki a belügyekkel van dolga, még pedig a legmagasztosabbakkal, melyek léteznek, melyek- nek hatása még a tulvilági életre is kiterjesz- kedik.

És mégis sokszor ennek ellenkezőjét ta- pasztaljuk. Még nem olyan régen történt, hogy Vinkler Sándor dr. csabrendeki rabbi a tanítói ál- lást guny tárgyává tette, pedig épen a pap hi- vatásában is a legszebb, a legmagasztosabb a tanítói, így saját állását is megalázta.

A dolog a következő: Alólírottat a Nméltó- ságu Vallás- és Közokt. magy. kir. Miniszter ur a csabrendeki izr. hitközség kérelmére hivatal- ból a közszolgálat érdekében ide áthelyezni ke- gyeskedett; állásom elfoglalásakor a hitközség engem a hitoktatás és jegyzőség vezetésével megbízott. A hitközség miért — miért nem, f. évi február hónap óta a jegyzőség vezetését meg- vonta tőlem, anélkül, hogy azt tudatta volna velem, de a tanítást folytattam az 1898/99. tanév végéig. Midőn a hitközségtől meg hátralevő fize- tésemet követeltem, ezt keréken megtagadta. Igényeim érvényesítése végett a sümei kir. já- rásbírósághoz fordultam, midőn a kifejtettek alap- ján a bíróság a hitközséget 60 frt és 50 krban elmarasztalta. Ez alkalommal a bíróság dr. Vink- lert szakértő tanúkép megidézett, a követ- kező vallomást tette: *A hitközségi jegyzőség a teendője fontosabb és többoldalabb, mint a hitokta- tás; a hitközségi jegyző több fizetést érdemel, mint a tanító; a hitoktató évi fizetése nem igényelhet többet 50 frtnal.*

És ezt heti 10 órai tanításért! E vallomásnak tartalma, mely az első- rendű kulturmissziót teljesítő tanítói kart mé- lyen sértheti és hivatását lefokozza, gondolko- dóra ejteth minden tanítót.

Ki a hibás? Elméldkedjünk!

Csabredeken, 1899. október hó 26. án.

Hirschler Soma
All. népisk. tanító.

H I R E K.

KÉRELEM. Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, hogy az előfizetést megújítani s a nagy mértékben fölszaporodott hátralékot beküldeni sziveskedjenek, mert a kiadóhivatal csak így felelhet meg azoknak az anyagi kötelezettségeknek, melyekkel a lap fenntartása jár.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.

— **A kegyelet ünnepe.** A ránk következő szerdán lesz mindenszentek napja s ennek es- téje a kegyelet, örökség ünnepe. Elfeleltjük ek- kor az életnek hiú vásárát, a köznapni életnek érdes harcát, lelkiünkbe magába száll; képzeletünk megrajzolja elhunyt kedveseink alakját. Szívünkben magisra lóg a szeretet lángja, fölgerjed a hála és kegyelet érzelme. És ezek az érzelmek odavonnak bennünket a halottak csendes orszá- gába, fölkeressük elhunyt drága kedvesünk sir- ját, virágokkal borítjuk, lángokkal kivilágítjuk, odaborulunk a hideg fejfához és könnyes szem- mel, ihletett lélekkel zokogjuk el lelkiünk imád- ságát azért a drágáért, akit a sir hideg öle mu- gába zár. És midőn örök világosságot esdünk az elhunyt számára: megvizsgálódunk magunk is. Lelkiünk megszabadul terhetől, fölszál az élők és holtak Istenéhez és a sóhaj a vizsgálatás enyhületet adó balszámát hinti a kebelbe. Azért nemcsak a fájdalomnak, hanem a megkönyebb- bülésnek is ünnepe a halottak estéje. Menjete- k hát abba a csendes birodalomba, vigyéktek oda szívetek fájdalmát, higyjétek, azoknak a néma siroknak lobogó lángjai vizsgálatást is gyújtanak lelketekben.

— **Képviselőtestületi gyűlés.** Sümei képv- selőtestülete ma 10 órakor közgyűlést tart, mely- nek főtárgya a zárdatgyben kötött szerződés megvitatása és elfogadása lesz.

— **Tanári vizsgálat.** Cunya Sándor és Wie- singer Károly, a sümei állami reálskola tanárai a tanári vizsgálatot Budapesten szép sikerrel ki- állották.

— **Tanítóválasztás.** A Hölzky Sándorné lemondásával megüresedett sümei felső leány- iskolai tanítói állásra az iskolaszék f. hó 22-én tartott gyűlésében egyhangulag *Hankóci Irén* képesített tanítónőt választotta meg.

— Ber- szegi kir. táblához

— At- tapolcai járá- deveséri já- Simonovits k- vezetőt a k-

— Kir- miniszter T- segédet a k- gazdasági so-

— Vég- miniszter A- kolai szolgá-

— Kit- vath Ferenc- jei préposts- szolgálatuk- miniszteriur- ki. Batka F- f. hó 27-én- tetés jelvé-

— Isk- iskola előbb- ház emelo- kellőképpen- de a II-ik o- ködéssel az- tornaterme- nem kell- van. A k- egyedik ok-

— A- szertelenül- még csak- annál jobb- a járásába- kénytelen- bályozni a- lépésben t- egy kis fiz-

— A- nagykanizs- hó 23-án S- alá vette- pár napon- könyvi hiv-

— V- nagyon né- vásári kö- között vol- ösi besze- hoz szüke- A marhav- 500 és né- 2.50—3.50- geszténye-

— A- nek rége- elintézés- dolgoznak- szegényü- nek vala- egyes vá- írják ösz- niszterrel- a szegény-

— K- közlésére- dek egyes- m. kir. be- ezen alap- gyűlés, a- választás- dítványok- ber hó 5- városláz- közgyűlés- védek ez- 1899. évi- iglens e-

— K- kezésnek- sabbá vá- ségehez- szénkéne- ki mind- niszteru- szénkéne- gyon sok- tájékozó- delhet k- tesen, a- letét elé- időben n-

— A- a vagy- nem lév- apród is- hogy sol- várja az- gári áll- utóbb o- hadsereg-

— **Berendelés.** Dr. Lányi Sándor zalaegerszegi kir. törvényszéki aljegyzőt a győri kir. táblához tanácsjegyzőül berendelték.

— **Áthelyezések.** A király Horvát Gyula tapolcai járásbírói albirót saját kérelmére a dévcséri járásbírói székhez, az igazságügyminiszter Simonovits Kornél sádsi járásbírói telekkönyvvezetőt a keszthelyi járásbírói székhez helyezte át.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tiltcher Gyula ösztöndíjas gazdasági segédet a keszthelyi gazdasági intézetbe intéző gazdasági segédnek nevezte ki.

— **Véglegesítés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Horvát Sándor sümegi állami realiskolai szolgálati állásában véglegesítette.

— **Kitüntetés cselédek.** Halpen József, Horváth Ferenc, Németh János és Szabó István tiszteletbeli prepostsági gazdasági cselédek 40 évi hű szolgálatauk jutalmazására a földművelésügyi miniszterium díszéremmel és oklevéllel tüntette ki. Botka Ferenc, a szentgróti járás főszolgabírója f. hó 27-én nyújtotta át nevezetteknek a kitüntetés jelvényeit.

— **Iskola költözködés.** A sümegi felsőleányiskola előbbi 2 szobás helyiségéből a Ramassetterház emeletére költözködött fel. A parkettás, kellőképpen világított szobák elég jók volnának, de a II-ik osztály tágasabb is lehetne. E költözködéssel az iskola tanítói szobát, ruharaktárt és tornatermet is nyert. Szertára bizony még nem kell helyiség. Ennek száz és egy oka van. A közönség könnyen kitalálhatja a százegyedik okot. A többi száz fölösleg.

— **Az az óra.** Toronyóránk a héten megint szertelenül csapongó kedvében volt. Egy órakerék még csak tizenkettőt ütött, mutatói azonban annál jobban siettek előre. Nincs hát összhang a járásában meg az ütésében. Az egyházi így kénytelen naponként háromszor is megrendszabályozni a vén járművet, hogy a rendes idővel lépésben tartsa. Bizony, megérdemelte érte — egy kis fizetésjavítást.

— **Anyakönyvi vizsgálat.** Soós Pongrácz, a nagykanizsai anyakönyvi kerület felügyelője folyó hó 23-án Sümegre érkezett és beható vizsgálat alá vette az anyakönyvi hivatalt. A vizsgálat pár napon át tartott. Most a járás többi anyakönyvi hivatalára kerül a sor.

— **Vásár.** A sümegi dömötörnap vésár nagyon népes volt. Csakugy sürgött-forgott a vásári közönség. Különösen az eladók sátrai között volt élénk a forgalom. Nem hiába itt az őszi beszerzések ideje, volt kelle a háztartáshoz szükséges cikkeknek meg a ruhaneműeknek. A marhavásár azonban kicsiny volt. Eladásra 500 és néhány darab került. Káposztának száza 250—350 frt., almának méreje 3—4 frt., dió, gesztényé pedig 4—5 frt. volt.

— **A szegényügy rendezése.** A szegényügynek régen huzódó kérdése nyer legközelebb elintézését. A belügyminiszteriumban ugyanis most dolgoznak egy javaslaton, amely hivatva lesz a szegényügyet végleg rendezni. Rendeletet intéznek valamennyi törvényhatóságához, hogy az egyes vármegyék területén levő szegényeket írják össze, s a létszámot közölik a belügyminiszterrel. Ennek elkészülte után fognak hozzá a szegényügy rendezéséhez.

— **Felhívás.** Félkértek a következő felhívás közlésére: A zalamegyei 1848—49-ik évi honvédek egyesületének alapszabályai a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által jóváhagyatván, ezen alapszabályok értelmében az alakuló közgyűlés, amelynek tárgya a tisztikar és igazgató választmányának megválasztása és esetleges indítványok tárgyalása leendő, 1899-ik évi november hó 5-én délután 2 órakor Zalaegerszegen a városház nagytermében fog megtartatni. Ezen közgyűlésre a Zalamegyében lakó igazolt honvédek ezennel meghívattak. Kelt Zalaegerszegen, 1899. évi október hó 8-án, Bajomi István ideiglenes elnök.

— **Szénkénegezés.** A fillokszera elleni védekezésnek egyetlen módja kezd mind általánosabbá válni. A sümegi szénkénegraktár kezeléséhez is egyre jobban érkeznek a kérelmek a szénkénegezésért. A raktár azonban nem elégítheti ki mindenkiné a kívánságát, mert még a miniszteriumtól nem érkezett meg a kért vagon szénkénegező Baj az, hogy az előírt bejelentést nagyon sokan elmulasztják, így a miniszterium nem tájékozódhatik a szükséglet iránt és nem is rendelhet kellő mennyiségű szénkéneget. Természetesen, a raktár első sorban csak annak szükségletét elégíti ki, aki a bejelentést a megszabott időben megtette.

— **A katonatisztek kilépése.** Régi szokásuk a vagyontalan, de intelligens szülőknek, hogy nem lévén képesek fiaikat iskoláztatni, a hadapród iskolába adják őket. Innét van azután, hogy sok katonatiszt vagy tiszthelyettes nem is várja az előléptetést, hanem ha valami jó polgári állása akad, ott hagyja a hadsereget. Legutóbb olyan tömegesen hagyják ott a tisztet a hadsereget, hogy a tényleges tisztok száma lé-

nyegesen megcsappant és úgy a hadügy mint a honvédelmi miniszter felszólította a jelesebb tartalékos tisztet a hadseregbe való belépésre. A tisztborzolásnak ez a módja azért is előnyös, mert kiképzésük nem terheli a hadsereget, míg a hadapród iskolában nevelt tisztak mindegyike ezeröttszáz forintjába kerül az államnak. A kilépések ezentel még gyakoribbak lesznek, mert a hadügy- és honvédelmi miniszterek, Wlassicz miniszterrel való közös megállapodás folytán a polgári iskolai tantárgyakat is kötelezővé tették a hadapród-iskolákban. Ez az intézkedés amint történt, hogy ha netalán ezek a hadapródok polgári pályára lépnek, könnyebben tudjanak boldogulni.

— **Az adómentes szeszfőzés megszűnt.** Tehát azok, akik eddig szeszfőzéssel foglalkoztak, ezután ezt nem — mint eddig — adómentesen, hanem szesztermelési és szeszpotádó fizetésének kötelezettsége mellett teljesíthetik. Együttel a szesznek, alkoholnak adómentesen történt beszerzése is hatályát veszíti.

— **Nagy idők tanuja.** Varga János 81 éves, 1848-as honvéd folyó hó 23-án délután egy órakor Zala-Szent-Gróton megmérgezte magát. Vett öt csomó gyujtót, vízben megáztatta s az oldatot megitta. A rákövetkező éjjel meghalt. A szerencsétlen az ellenség fegyvere megkímélte s most saját kezével vetett életének véget. Öngyilkosságának oka gyógyíthatatlan betegség és életuntagság.

— **Tűzvész.** Pula község előjárósága fölkért a következő sorok közlésére: Pula községben (Zalamegye) folyó hó 25-ikén este iszonyú szélvihar közepett eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, mely 51 családnak 51 házat és 58 melléképületet hamvasztotta el. A legtöbb helyen az ablakok és ajtók is begyűn, sokaknak a rajtok levő ruhadarabokon kívül semmijük sem maradt: gabonájuk, élelmiszereik és összes takarmányuk elégett. A szerencsétlenséget öt emberhalál növeli. Emberbaráti szeretet gyakorlására hívjuk föl tehát e lapok olvasóit, hogy tehetségükhöz mérten, a szerencsétlenség nagyságához képest legyenek kegyesek könyöradományokat küldeni e címre: Paulics János plébános urnak Petend u. p. Kaposcs, Zalamegye. Isten áldása legyen a neves adakozóknak! Heiter István, bíró. Leitold Miklós.

— **Az új bor.** Hejh, mennyi magasra csapongó jókedvnek szülője a murci. Hanem azután a dinom-dánom után következik a szánonbánon. Mint az Erker Jóká kucséber esete is igazolja. Gottschének ez az érdemes szülője bizony nem veti meg a magyar hegynek levét. Folyó hó 23-án este jócskán felhőrpögetett belőle. Mikor már nehézzé tette fejét az idei karcos, szedte-vedte a kosarát s elindult hazafelé. Ugy sem tud több gseftet csinálni, legalább jól kialszsa a mámort. Bukdásolva ment haza. Másnap reggel újra nyakába akarja venni a kosarát: nincs sehol. Valahol lemaradt róla. Kidoboltatta, de bizony eredmény nélkül. A sok fájtos déli gyümölcsnek, cukorkának olyan gazdája akadt, aki jobbnak látta elcsésmegézni, mintsem a szegény kucsébernek visszaadni. A sok nyálankás, amelyhez végre is nem igaz uton jutott, vajjon a találónak nem rontotta-e el gyomrát?

— **A gyujtó.** Ez a közhasznú, könnyen hozzáférhető portéka egyre nagyobb nagyobb szerepet játszik az öngyilkosság szomorú krónikájában. Most ismét több esetről értesítik lapunkat, melyeknél a gyujtó oltotta ki az emberi életet. Zselimareki József 32 éves zalazentgróti lakos a napokban 8 csomó gyujtónak oldatával oltotta ki életét. Mi vitte erre a borzasztó lépésre, nem tudják, mert mivel nem árulta el, csak gyanítják, hogy szerelmi bánat lehetett az öngyilkosság oka, mert gyakrabban panaszkodott egy lányra, aki szerelmét nem akarta viszonozni. — Ugyancsak a gyujtó oldatával oltotta ki életét a 26 éves felesége. A szerencsétlen fiatal asszony életuntagságból választotta az önkéntes halált. Már egy izben fölakasztotta magát, de idejében észrevették, levágták és megmentették.

— **A kés.** Tót (Csádó) Sándor mészgyári munkás hosszabb ideje tartozott Holcer Gabor-nak egy frttal. Holcer gyakran kéreggette pénztét Tóttól, ami nem egy szóváltásra adott alkalmat. Az utolsó szóváltás Viri Jakab vendéglőjében esett meg folyó hó 22-én új bor közben. Tót esett meg folyó hó 22-én új bor közben. Tót megszurkálással fenyegette Holcert, aki becsületében gázolódott azért a rongyos forintért. Ez a veszedelemnek elejét veendő, távozott. Tót utána ment s az uccán elérve, újból fenyegette Holcert, mire ez késével három szurást ejtett Tótnak hasán. Tót visszament a vendéglőbe, ahonnan Sipos rendőr elkísérte Biró József dr. orvoshoz, aki a sebeket bevarrta. A hatalmas erejű munkás már harmadnapra javában tolt a megterhelt vagonokat a vasúti állomásra.

— **Felségsértő asszony.** Fodor Anna orosz-tonyi lakós felségsértés miatt került a nagykanizsai börtönbe. Több orosz-tonyi lakós állítja, hogy igazi radai stílusban fakalt ki a király

ellen, mert nem vette be a fiát katonának. Az asszony erősen állítja, hogy nem emlékszik arra, hogy a radait emlegette-e, mikor gyarló fiat lehordta.

— **Tűz.** Hamburger Ignácné csabrendeki lakosnak a Kossuth Lajos-uccában levő csütre kigyuladt s a benne levő kukoricával és takarmányneműekkel együtt elhamvadt. A láng átcsapott a szomszéd Gyurka Jánosnak asztaljába és ezt szintén elhamvasztotta. A csabrendeki tűzoltóság Rem János vezetése alatt rögtön a veszedelem színhelyén terített és sorényen hozzálatott az tűz lokalizálásához, amit a szélcsend is előmozdított.

— **Tolvajbánya fölfedezése.** Már említettük, hogy egy veszprémi kereskedőnek, valamelyik tapolcai vendéglőben a kereskedővel egy szobában aludt zsebtolvaj ellopta 860 frtját. A csendőrségnek alapos gyanuja volt, hogy a tolvajoknak cinkostársa is lehet. Föltevése helyes volt, mert sikerült neki a tolvaj pájtását elfogni, aki hamarosan 5—6 nem remélt bűntársat is fölfedezett. Keresésükre indultak tehát s arra a tapasztalatra jutottak, hogy a címeres társaság tagjai különféle hűnökért a megye fogházában elszórva üldögélnek. Az egyik hallani sem akart bűnös voltáról s főlemelt fővel hangoztatta ártatlanságát. A csendőrök azonban lakásán kutatást tartottak ahol több levelet találtak, melyekből a pompásabbnál-pompásabb újabb bűnök nyomára jöttek. E hír hallatára a főlelelt főgyeszeriben lekonyult.

— **Mikor a gazda nincs otthon.** A falvakban vannak egyes alakok, akik a lakások elhelyezését s az abban divó szokásokat kitanulmányozzák, hogy szerzett tapasztalataikat tőkésítsék, mikor a gazda nincs otthon. Kemenden Acél Lajos künn dolgozott a mezőn. Távollétében egy csavargó cseléd a kuicsot elvette a rejtett helyről s bemenne a lakásba, onnan föbbrendbeli ruhaneműt s két jegy-gyűrűt magával vitt s azokat az apja padlásán elrejtette. — Hasouló eset történt Zsiden is. Borda József a külső-telken foglalatoskodott. A község egyik suhanca álkules-csal lopódzott be a szobába. A szekrényt föltörte s éppen abban a pillanatban akarta annak tartalmát elemelni, mikor a gazda kardos felesége a szobába toppant. A megszeppent legényen statáriális uton végrehajtotta az igazságszolgáltatást. — Zalaváron ugyancsak hasonló körülmények között károsították meg Bertók Boldizsárt. A mezőn fáradozott, mikor egy ottani megbélyegzett alak a szobájába hatolt. Az ajtót kinyitni nem tudván, addig ráta az ablakot, míg annak primitív zárója leereszkedett. Az ablakot ekként kitérta s a szobából elhozta a falon függő zsebot. Ugy látszik várta a gyanút, mert az órát a padlásán a széna közé rejtette. A csendőröknek sikerült a tolvajt az óra helyének elárulására bírni, amintán tisztában lehetett avval, hogy az ő számára hányat ütött az óra.

— **Ujdonság.** Linoleum padló fénymáz, mely a szobapadlónak parketthez hasonló fényt ad. Minden nap hideg vizesruhával feltörölhető anélkül, hogy fényét veszítene. Bekenés után 10 percre teljesen száraz. Egy kisebb szobához egy doboz, két nagyobb szobához két doboz elegendő. Használati utasítással ellátott egy-kilogrammos doboz 1 frtért világos és sötét sárga színben kapható Darnay Kálmán vas- és fűszerkereskedésében, Sümegen.

Közgazdaság.

Az ideai szüret és a borárak.

Mint minden esztendőben, úgy az idén is szüretkor világos mesébe illő olvas az ember a termés nagyságáról. Különösen egyes napilapok excellálnak azzal, hogy hol Heves, hol Bihar, vagy Aradmegyéből jelentik az ideai szüret fenomenális voltát oly tudósítások alapján, hogy egyes községekben még edényhiány is állott be és a gazdák vizeslajtokba, teknőbe, olajos hordókba helyezik el az újbort. Ezen hírek kíséretében mindjárt olvasható a must árának delválvációja is, mely 3—4 frttal alacsonyabb a tavalyinál. Persze ezen tendenciózus hírekből egy szó sem igaz. Nem csak az országos átlag, de a megyei és községi termésátlag is alig nagyobb közepesen a legszerencsésebb vidéken. Lehetnek egyes gazdák, akik talán tényleg igen jó szüretnek örvendenek, de ez kivétel, míg a legtöbb helyen a peronoszpóra, oidium és szőlőmoly anynyira megviselték a szőlőt, hogy ahol látszatra jó szüret bízattott is, a must rosszul fízot. A tavalyi esztendő egyike volt a leggyengébbeknek, melyekről csak a statisztika számot ad (20 év óta kevesebb bor csak egyszer szüretett az országban, mindössze 1.200.000 hektoliter), az ideai pedig csak alig valamivel jobb. Igen jól tudjuk, hogy ilyenkor csak hozzávetőleges számítást lehet eszközölni — ami lálatlan feladat — azért afelel biztosak lehetünk, hogy 1 és fél millió hektoliternyi szükséglet mellett, az árak csökkenése egyáltalán nem volna indokolva. Azért tart-suk a bort!

A gőzerő a talajművelés szolgálatában.

Talajművelésünk évtizedeken keresztül nem részesült sem a gazdasági elmélet mezején buzgólkodó szakférfiak, sem a gyakorlati gazdák részéről oly figyelemben, mint mezőgazdaságunk egyéb ágazatai. Időközönként akadt ugyan egy-egy lelkes mezőgazda, ki a talajművelés fontosságát nem szünt meg hangoztatni s ki a talajművelést mezőgazdasági haladásunk első feltételének s mint olyan tényezőnek tekintette, mely a jövedelem emelésének legbiztosabb segédessége de ez egyes embereknek tevékenysége oly szűk térre szorított, hogy az általánosabb érvényű eredményeket előidézni nem volt képes. Mióta azonban mezőgazdasági üzemvitelünk intenzívebb és okszerűbb jellegű átalakulást öltött, a talajművelés terén is nagyobb haladást észlelhetünk, sőt mi több ez átalakulás ma már helyet adott a mezőgazdaságban oly mozgató erőnek is, melynek igénybevételét, kihasználását hesszu ideig kétségesnek tartották, nevezetesen a gőzerőnek.

Munkáviszonyaink kedvezőtlen alakulása egyrészt, az igáserő tartási költségének emelése s magának az igáserőnek drágasága másrészt, mindinkább szembetűnővé teszi a kézi és fogatos művelésnek árnyoldalait s előtérbe helyezi azon kérdés fejtegetésének szükségességét, vajjon nem volna kívánatos a jelzett mozgató erőt — legalább részben — a gőzerővel helyettesíteni, illetve talajművelésünkénél a gőzerőre berendezett gépek alkalmazásának nagyobb teret juttatni.

A gőzerőre berendezett gépeknek — mint tudjuk — általános ismertető jelei abban öszpontosulnak, hogy 1) azok a legnagyobb erő kifejtésére képesek, 2) a fáradtság minden jele, következménye nélkül használhatók, 3) egymű és szabatos munkát végeznek s 4) alkalmazásuknál ugyanazon erővel többet lehet előállítani, vagyis ugyanazon munka kevesebb munkaerő felhasználását veszi igénybe, kérdés, vajjon ez általános ismertető jelek elegendően jutnak-e érvényre a mezőgazdaság, jelesül a talajművelés szolgálatában s vajjon a gőzerőre berendezett talajművelő eszközök előnye elegendően nyilvánul-e a fogatos eszközökkel szemben? A jelzett általános ismertető jelek első két pontja részletesen taglalást nem kíván, mert hisz minden kétségen felül áll, hogy a gőzekével sokkal nagyobb erőt vagyunk képesek kifejteni, sokkal kevesebb fáradtsággal, mint a fogatos eszközökkel.

Ami a harmadik és negyedik pontot illeti, arra nézve álljanak itt a következők. A munka egyműsége és szabatosága s különösen tökéletessége legjobban érvényesül a gőzeke javára ott, hol közép kötöttségű vagy kötött talajoknak közepmely vagy mély szántása foganatosítatik, s e tekintetben igazi objektív bírálatot csak az képes mondani, kinek alkalma volt már a gőzeke munkáját a fogatos eke munkájával összehasonlítani. A különbség a két eke munkája között annál nagyobb, minél kötöttebb a talaj s minél mélyebben szántjuk. Gőzekével sokkal tökéletesebb a porhanyítás, mert a gőzeke gyorsabban haladhat, s egyműsőbb és szabatosabb a munka, mert a gyorsabb haladás következtében a már megszántott földnek összetiprása teljesen ki van kerülve, s végül ugyanazon erővel több munkát is lehet végezni, mert míg az igáserő másodpercenként 0.5 m. sebességgel halad, addig a gőzeke 1.5 méter sebességgel.

A gőzekék ezen felsorolt előnyei természetesen egyéb eszközöket is maguk után vonnak, amely előnyök a természetben nyilvánulnak. A természetben azonban csak akkor állandósítható, ha egyúttal a tápanyag visszapótlásáról is kellő mértékben gondoskodunk, s e gondoskodás nélkülözhetetlen feltétele a gőzeke alkalmazásának, mert a gőzekével a mélyebb s rendszerint nyersebb talajréteget vonjuk bele a termelésbe, amelynek szelídítése feltétlenül szükséges. A gőzekék alkalmazása nem szorítja le az állattartást, sőt ellenkezőleg annak emelését teszi szükségessé, csak hogy a költségesebb igás állatok helyett a jövedelmezőbb haszonállatok tartásával. Az ezek által produkált trágya, kapcsolatban az azok hatásának kiegészítésére feltétlenül szükséges műtrágyák alkalmazásával a talaj erejét a tápanyag kivonással egyenlő súlyban tartja, s így a természetben állandósítása biztosítva van.

A szénkéreg beszerzéséről.

Figyelmeztetjük szőlőbirtokosainkat, hogy a földm. miniszter rendelete értelmében a szénkéreg beszerzésénél a következő pontokra kell figyelemmel lenni: 1. Csak az a fél kaphat szénkéregot, aki a szénkéreg árával együtt a hordó teljes árát is biztosíték gyanánt lefizeti. 2. A szénkéreghordók árát a miniszter a következő összében állapította meg: egy métermázsás szénkéreghordó ára 15 ft, 2 mm.-é 23 ft, 5 mm.-é 35 ft 3. Szénkéreghordó a letett biztosíték ellenében is csak oly feltétellel szolgáltatható ki, hogy az illető köteles a kiszolgáltatás napjától

számítandó legkésőbb 3 hónap lefolyása alatt a szénkéreghordót abba a raktárba, ahonnan azt annak idején kapta, visszazároltani. 4. A kellő időben, vagyis a fentebb említett határidőn belül visszazárolt hordók után a letett biztosíték kiszolgáltatatik, ellenben ha a kikölesözött hordó a jelzett határidőn belül nem szállítatik vissza, az illető fél a letett biztosítékhoz a határidőn túl való igényét elveszti.

A szőlőkarók legcélszerűbb impregnálása.

Új karók beszerzése állandó kiadást képez a szőlőgazda budgetjében. Már pedig a karó drágasága s ama gyorsaság, mellyel fogva azok kivált nedvesebb talajokban elkorhadnak, eme kiadást gyakoriá s így tetemessé teszik. Fő célja tehát a gazdának karói képességét minél hosszabb időre nyújtani vagy röviden megátolni azok időelőtti elkorhadását. Ezt előrendő, egyedül az impregnáláshoz, azaz a karóknak korhadását gátló anyagokba mártása, illetve beáztatásához folyamodhatik. Az előbbi, azaz a mártogatás ép úgy mint a bekenés, csak rövid időre hatékony. Áztatással, ha az hosszabb időn keresztül tart, már szebb eredmény érhető el. Mint impregnáló szer a kátrány, rézgalic oldat, de főleg a carboloolum. Niabban az u. n. tinctoral (praeparált dupla carboloolum) tel alkalmazást. Ujabbban a konyhasó vizoldatába való áztatást tartják cél szerűnek. Ez persze kora tavasszal volna foganatosítandó. 10% konyhasó oldat a karókat több évre biztosítaná, feltéve, hogy az áztatás évenként ismételtetnék.

Mit tegyünk az ocсуval?

Az idén különös sok ocсу gyűlik össze a gazdaságokban, melynek célszerű értékesítése körül nem mindenütt járnak el ölszerűen. Az ocсу sok mindenféle gyommagot tartalmaz, me-

lyek ha szemesen daráltatlanul lesznek az állatok által feletetve, részben emésztetlenül hagyják el a bélsatornát s a trágyával kikerülve a szántóföldekre, csirázásnak indulnak. Ezt elkerülendő, az ocсут csak lisztte őrlőten szabad felcsemetni. De az ocsuban vannak magvak, melyek egyes állatokra mérgezőleg hatnak. Ilyen az anyarozs, mely vemhes állatoknál elvetélest okoz. E lajt elkerülendő, az ocсут csakis jármos vagy hízó ökrökkel és semmi esetre sem tehennel vagy sertésekkel etessük s ezek részére is lehetőleg tiszta korpával kevertessük. Ezekkel is ha túlnagy mennyiségű ocсут etetünk, ötvágytalanság, esetleg bélob állhat be, különösen, ha sok konkoly van az ocсу között, mert a konkoly héjában mérgező anyag van.

OSAN Legjobb a száznak és fogaknak. Antiszeptikus, konzerváló, tisztító, egészséges, kellemes és jóízű foglumlujja az addig ismert legjobb fogszorókat. OSAN-szájvíz üvegekben ára 88 kr. OSAN-fogpor dobozokban ára 44 kr.

RÓZSATEJ A legjobb és legégszerűbb szoptatószert. 1 üveg 1 ft, hosszaló Balszamin-szappan 50 kr. (Orientalische Rosenmilch)

Unniungene a legjobb HAJFESTŐSZER szőrtessékora, barnára, és fokotérol. Ára 2 ft 50 Mr.

Törvényesen védve, létkiismeretesepp megvizsgálva, teljesen ártalmatlan.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.

Budapesti franktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerkereskedő Király-utca 12. és Eger-téle **NÁDOR** gyógyszerárban Váci-körút 17. továbbá minden gyógyszerárban, drogeriákban és parfümeriákban. Szétküldés utánvétel mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, teni edek az egykötés, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-céghoz intézendők. Prospektus ingyen.

KITÖLTETIE: London, Páris, Bécs, Brüsszel, Konstantinápolyban, stb.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény

JEGYZÉKE.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Középszámban fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
1	" "	60000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

a melyek hat osztályban huzatnak ki.

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nem-sokára ismét megkezdődik és

100,000 ujból 50,000

sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresi esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész	I. o. eredeti sorsjegyet	6.—
" fel	" " " "	3.—
" negyed	" " " "	1.50
" nyolcad	" " " "	—75

küldünk szét utánvétel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. november hó 16. és 17-ig mely napon a huzás van, hozzánk beküldeni.

Török. A és Társa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték felárásítói BUDAPEST, V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt ket millió koronánál többet.

Rendelőlevél kivágandó.

TÖRÖK A. és Tsa uraknak

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. os. tlyársorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget () utánvételre () kérem () postautóványval () ft. () küldeni.

A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.